

Προστάτης τῶν παιδιῶν

"Ένα μικρό παιδί ὀδηγώντας ἀπρόσεκτα τὸ ποδήλατό του βρέθηκε μπροστά σέ φορτηγό, τὸ ὁποῖο χτύπησε τὸ παιδί καί θά τὸ πολτοποιοῦσε, ἂν ξαφνικά μέ θαυμαστό τρόπο, ἕνας μοναχός δέν τὸ ἄρπαζε ἀπό τούς τροχοὺς τοῦ αὐτοκινήτου. Τὸ παιδί εἶδε τὸ μοναχό, ἀλλά δέν ἤξερε ποιός ἦταν. "Όταν πῆγε στό σπίτι του, διηγήθηκε στόν πατέρα του αὐτό πού τοῦ συνέβη καί πῆραν τὴν ἀπόφαση νά πᾶνε στό "Άγιον Όρος νά βροῦν τὸ μοναχό καί νά τόν εὐχαριστήσουν. Γυρίζοντας τὰ μοναστήρια καί τὰ κελιά, ἔφτασαν καί στόν π. Παῖσιο. Τὸ μικρό παιδί ἀμέσως τόν ἀναγνώρισε καί πῆρε τὴν εὐχή του.

μθ'. Γιά τὴ διάλυση τῆς Τουρκίας

Ἐπισκέφθηκε τὸ Γέροντα μιά ὀμάδα Κυπρίων, οἱ ὁποῖοι ἤθελαν νά συζητήσουν τὸ ἐθνικό τους θέμα. Τὸ ὑπαίθριο ἀρχονταρῖκι ἦταν ἔτοιμο.

- Ἐπὶ ποῦ εἶστε, τούς ρώτησε ὁ Γέροντας.
- Ἐπὶ τὴν Κύπρο, Γέροντα.
- Τί κάνετε, πῶς τὰ περνᾶτε ἐκεῖ;
- Τί νά κάνουμε, Γέροντα, μᾶς ἔφαγαν οἱ Τούρκοι.

Ἐπὶ τὸν Γέροντα χαμογελώντας τούς εἶπε:

- Ἐγὼ δέν σᾶς βλέπω φαγωμένους.

Τούς ἔβαλε νά καθίσουν, τούς κέρασε καί μετὰ τούς εἶπε:

- Μὴ φοβάστε τούς Τούρκους, θά διαλυθοῦν.

Οἱ ἐπισκέπτες του παραξενεύτηκαν, ἀλλά ὁ Γέροντας συνέχισε:

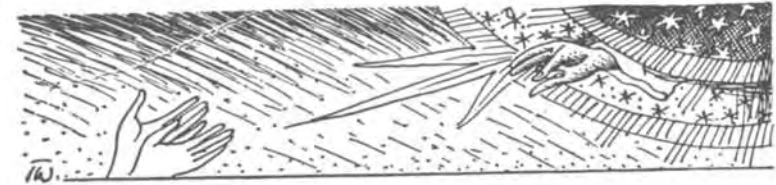
- Ναι, σᾶς λέω. Ἡ Τουρκία θά διαλυθεῖ. Τώρα ἐσεῖς νά κάνετε τὸν ψόφιο κοριό καί θά ἴρθῃ ὁ καιρὸς πού οἱ Τούρκοι θά πάθουν ζημιὰ. Κοῦρδοι καί Ἄρμε-

νοι θά κάνουν δικό τους κράτος, θά ἀνεξαρτοποιηθοῦν. Οἱ ὑπόλοιποι, ἐπειδὴ δέν σέβονται τούς διεθνῆ κανόνες, θά διαλυθοῦν εὐγενῶς ἀπὸ τούς Μεγάλους. Μετὰ σέ μᾶς τούς Ἕλληνες θά δώσουν τὴν Πόλη, ὄχι γιατί θά μᾶς ἀγαποῦν, ἀλλά γιατί θά ἔχουμε τηρήσει μετριοπαθὴ στάση. Ναι, τὴν Πόλη θά τὴν ξαναπάρουμε.

ν'. Πλημμυρισμένος στό φῶς

Ἐπὶ τὴν ἡμερολογιακὴ σημειῶσις ἑνὸς ἱερομονάχου, οἱ ὁποῖες ἀναφέρονται στίς ἐμπειρίες του ἀπὸ τὸν π. Παῖσιο, ἀποσπᾶ ἕνα τμῆμα πού παρουσιάζει ἰδιαίτερο ἐνδιαφέρον: «Ὁ Γέροντας μοῦ πρότεινε αὔριο πού εἶναι τοῦ Ἁγίου Χαραλάμπους νά πάω νά λειτουργήσω στό κελί του. Ἡ χαρὰ μου δέν περιγραφόταν. Συνεννοηθήκαμε γιά τὴ ὥρα κι ἔφυγα πετώντας ἀπὸ τὴ χαρὰ. Τὸ πρῶτο πού πῆγα στό κελί τοῦ Γέροντα ἦμουν ἐνθουσιασμένος. Ὁ Γέροντας ἔψελνε ἀργοσύντομα μέ τὴ λεπτὴ φωνούλα του, πού θύμιζε παιδάκι. Ἦταν προσηλωμένος σ' αὐτὰ πού ἔψελνε καί διάβαζε καί μοῦ μετέδιδε τὴν ἀτμόσφαιρα τῆς κατάνυξης στὴν ὁποία ζοῦσε. "Όταν μπήκαμε στὴ Λειτουργία, νόμιζα πῶς θά σπάσει ἡ καρδιά μου ἀπὸ τὴ συγκίνηση. Θυμᾶμαι πού κοιτοῦσα στά κλεφτὰ τὸν Παππού καί παρακαλοῦσα νά σταματήσει ὁ χρόνος γιά μένα ἐκεῖ. Στὴν ὥρα τοῦ κοινωτικοῦ ὁ Γέροντας πλησίασε καί κοινώνησε. "Όταν εἶπα τὸ "πάντοτε νῦν καί ἀεὶ" στραμμένος πρὸς τὸν κυρίως ναό, εἶδα τὸ Γέροντα νά εἶναι πάνω ἀπὸ τὸ πάτωμα καί νά αἰωρεῖται. Ἐντρομος ἔριξα τὸ βλέμμα μου νά δῶ τὴν ἔκφρασή του καί κατέβασα ἀμέσως τὰ μάτια μου, γιατί τὸ πρόσωπο τοῦ Γέροντα ἦταν ὄλο φῶς καί δέν μπορούσα νά διακρίνω οὔτε ἔκφραση οὔτε πρόσωπο».

ΙΩΣΗΦ ΜΟΝΑΧΟΥ (νυν Βατοπ.) - ΠΕΡΙ ΣΥΝΤΕΛΕΙΑΣ ΚΑΙ
ΑΝΤΙΧΡΙΣΤΟΥ (1995)

**Ἡ περί Συντελείας καί Ἀντιχρίστου
διδασκαλία τοῦ Κυρίου μας.**

«Καθημένου δέ αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ ὄρους τῶν ἐλαιῶν προσήλθον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ κατ' ἰδίαν λέγοντες· εἰπέ ἡμῖν πότε ταῦτα ἔσται, καί τί τό σημεῖον τῆς σῆς παρουσίας καί συντελείας τοῦ αἰῶνος;»⁸. Ἀφοῦ προηγήθηκε ἡ ἐπίδειξις τῶν λαμπρῶν οἰκοδομῶν τοῦ ναοῦ ἀπό τούς μαθητάς στόν Κύριόν μας, ἄκουσαν ἀπό Αὐτόν τό τρομακτικόν κατάντημα ὅτι «οὐ μὴ ἀφεθῆ ὧδε λίθος ἐπὶ λίθον ὃς οὐ καταλυθήσεται»⁹ καί ἔλαβον θάρρος ἀπό τήν προφητικὴν ἀπάντησιν τοῦ διδασκάλου καί τόν ἐρώτησαν κατ' εὐθείαν περί τῶν μελλόντων γενικῶς καί ἰδίως περί τῆς Δευτέρας ἐνδόξου Του Παρουσίας. Τότε ὁ Κύριός μας ἄρχισε νά τοῦς ἐρμηνεύη μέ τόν ὀπτικόν ὀρίζοντα τῆς προφητικῆς ἐννοίας περί τῶν ὄσων ἐρώτησαν καί πρῶτον ἐξ ὄλων τοῦς συνιστᾶ· «βλέπετε μή τις ὑμᾶς πλανήσῃ»¹⁰. Ἐγνώριζεν ὁ παντεπόπτης, τοῦς διαβολικοῦς σκοπούς τοῦ ὄφεως τοῦ ἀρχαίου, ὅτι ὡς πλάνη καί ἀπάτη πού ὁ Ἰδιος εἶναι, θά ἔχη τόν τρόπον καί τό μέσον αὐτό στήν ἡμερησίαν του διάταξι.

Ἄν ὁ Θεός διά μεσιτῶν καί ἀγγελιαφόρων ὁμιλοῦσε πάντοτε πρός τόν ἄνθρωπον, εἴτε προφητῶν εἴτε δικαίων εἴτε ἀκόμα καί ἀγίων ἀγγέλων ἕως ὅτου ἦλθε «τό πλήρωμα τοῦ χρόνου» καί παρέστη ὁ Ἰδιος διά τῆς θείας κενώσεως Του γιά νά ὀλοκληρώσῃ τήν ἀνακαίνισιν καί σωτηρίαν τοῦ ἀνθρώπου. Κατά τόν ἴδιον τρόπο καί ὁ λυμεῶν διάβολος διά τῆς ἀπάτης του σπεῖρει πανταχοῦ τῆς ἐκκλησίας ζιζάνια, ὀδηγεῖ κακοῦς ἐργάτας, οἱ ὁποῖοι μέ ὀ-

νόματα φωτιστῶν καὶ διδασκάλων δημιουργοῦν αἱρέσεις καὶ παντοειδεῖς πλάνες γιὰ νὰ παρασύρουν τοὺς ἀνθρώπους μακρὰν τῆς ἀληθοῦς γνώσεως. Ὅπως καὶ ὁ Κύριός μας πέραν τῶν διαφορῶν του ἀντιλήψεων μέσω τῶν πιστῶν Του δούλων, ἐπεδήμησεν ὁ ἴδιος προσωπικά καὶ ὀλοκλήρωσε τὴν σωτηρία, ἔτσι καὶ ὁ ἄπατεῶν διάβολος στό πέρασ τῶν τόσων του κακῶν καὶ ἀποπλανήσεων θά παραστήσῃ τό κυριώτερον του ὄργανον, τὴν ἐνσάρκωσιν ὀλόκληρης τῆς κακουργίας καὶ διαστροφῆς του, «τόν ἄνομον» καὶ «υἷόν τῆς ἀπωλείας». Αὐτός θά ἐπισφραγίσῃ τό πλήρωμα τοῦ σατανικωτέρου καὶ εἰδεχθεστέρου του σχεδίου καὶ αὐτός θά εἶναι ὁ ἀντίχριστος, τό πλήρωμα καὶ ἀποκορύφωμα τῶν κακῶν, ὅσων ποτέ ἐνέσκηψαν καὶ συνέβησαν στήν δύστηνον αὐτήν γῆν.

Ἴσως οἱ μαθηταὶ νὰ μὴν ἦσαν τότε ἔτοιμοι νὰ ἀντιληφθοῦν τό βάθος τῆς προφητείας καὶ τῆς ἐσχατολογίας στήν ὁποίαν ἀναφέρεται ἡ πλείστη περιγραφή τοῦ Κυρίου μας. Αὐτός ὅμως ὁ πανάγαθος πού ὄχι μόνον γιὰ τοὺς μαθητές Του τότε, ἀλλά «πᾶσιν ἔλεγε», τοὺς προβάλλει ἀμέσως σάν πρώτη ἄμυνα τό «βλέπετε μή τις ὑμᾶς πλανήσῃ» ἀπό τοὺς προβατόσχημους καὶ δῆθεν φωτεινοὺς σωτήρας· «πολλοὶ ἐλεύσονται ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου λέγοντες· ἐγὼ εἰμὶ ὁ Χριστός, καὶ πολλοὺς πλανήσουσιν»¹¹. Ὅσα στήν περικοπὴν τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Ματθαίου βλέπομε δέν εἶναι ὅλα ἐσχατολογικοῦ περιεχομένου, διότι ὀμιλεῖ ὁ Κύριός μας καὶ γιὰ τὴν καταστροφὴν τῆς Ἱερουσαλήμ, πού πραγματοποιήθηκε τό 70 μ.Χ., ἐπὶ Βεσπασιανοῦ Τίτου καὶ γιὰ τὰ συναφῆ δεινά πού ἐπηκολούθησαν. Ἐμεῖς αὐτὰ ὡς γνωστά, παραλείπωμεν καὶ κωχόμενοι διὰ τὴν προγνωστικὴν ὄρασιν τῆς θείας μας ἀποκαλύψεως, ἐρχόμεθα κατ' εὐθείαν στήν ἐσχατολογίαν πού εἶναι καὶ ὁ σκοπός μας.

«Καὶ διὰ τό πληθυνθῆναι τὴν ἀνομίαν ψυγήσεται ἡ ἀγάπη τῶν πολλῶν... καὶ κηρυχθήσεται τοῦτο τό εὐαγγέ-

λιον τῆς βασιλείας ἐν ὅλη τῇ οἰκουμένῃ εἰς μαρτύριον πᾶσι τοῖς ἔθνεσι, καὶ τότε ἔξει τό τέλος»¹². Ὁ ἐπόμενος στίχος «ὅταν οὖν ἴδητε τό βδέλυγμα τῆς ἐρημώσεως τό ρηθέν διὰ Δανιήλ τοῦ προφήτου ἔστώσ ἐν τόπῳ ἁγίῳ, ὁ ἀναγινώσκων νοεῖτω» καὶ τὰ ἐπόμενα τῆς περιγραφῆς τῶν δεινῶν δέν ἐκλαμβάνονται ὡς νομίζω μόνον στήν τότε δῆωσιν τῆς Ἱερουσαλήμ καὶ τῶν καταστροφῶν πού συνέβησαν, ἀλλά μᾶλλον στά περί συντελείας καὶ ἀντιχρίστου ἀνάγονται ὅπως συνήθως ὁ προφητικὸς λόγος γριφωδῶς ὀμιλεῖ. «Ἔσται γάρ τότε θλίψις μεγάλη οἷα οὐ γέγονεν ἀπ' ἀρχῆς κόσμου ἕως τοῦ νῦν οὐδ' οὐ μὴ γένηται. Καὶ εἰ μὴ ἐκολοβώθησαν αἱ ἡμέραι ἐκεῖναι οὐκ ἂν ἐσώθη πᾶσα σάρξ· διὰ δέ τοὺς ἐκλεκτοὺς κολοβωθήσονται αἱ ἡμέραι ἐκεῖναι»¹³. Δέν εἶναι δυνατὸ νὰ χαρακτηρισθοῦν τὰ κακά τῶν Ἑβραίων τῆς ἀλώσεως τῆς ἐπὶ Τίτου τὰ δεινότερα τῶν ὅσων ποτέ συνέβησαν ἢ θά συμβοῦν, διότι ἂν καὶ πράγματι πολὺ σκληρὰ καὶ ἀποτρόπαια καὶ θηριώδη ὑπῆρξαν, οὐδέποτε ὅμως ἐχαρακτηρίσθησαν ὡς τὰ δεινότερα ὄλων, καθ' ἣν στιγμὴν στήν παγκόσμιον ἱστορία διηγοῦνται ἀγριώτερα καὶ ἐκτενέστερα κακά. Τὰ τραγικὰ πού περιγράφονται, μόνον στήν συντέλεια ὑπὸ τοῦ ἀνόμου, τοῦ υἱοῦ τῆς ἀπωλείας θά πραγματοποιηθοῦν, ἀφοῦ θά ἐτοιμασθῇ τό ἔδαφος διὰ τῆς πλήρους χρεωκοπίας τῶν ἀνθρώπων τῶν ὁποίων ἡ παναμαρτωλότης θά εἶναι πλέον νόμιμον καθεστῶς καὶ ὄντως θά ψυγῇ ἡ ἀγάπη ὄχι μόνον τῶν πολλῶν, ἀλλά σχεδόν πάντων, ἀφοῦ ἡ ἰδιοτέλεια καὶ ὁ ἀτομισμός ἤδη προβάλλονται ἀπό τώρα ὡς κατορθώματα καὶ ὡς κοινωνισμός. Σχολιάζοντας τό ρῆμα τοῦ Κυρίου μας «ἐγερεθήσεται ἔθνος ἐπὶ ἔθνος καὶ βασιλεία ἐπὶ βασιλείαν» λέγομεν ὅτι δέν ἀπέχομεν σήμερα ἀπό τό πλήρες του νόημα. Δέν εἶναι, ἀγαπητοί μου, οἱ σκολιώτερες ἡμέρες τῶν αἰώνων οἱ σημερινές πού σάν μόνιμο καθῆκον καὶ φροντίδα ἔχουν τό ἕνα κράτος νὰ ἐπινοεῖ κατὰ τοῦ ἄλλου δολιοφθοράν καὶ μέ πᾶσαν ὑποκρι-

σίαν καὶ ἀπάτην νά σκέπτονται οἱ ἡγέται τὴν ἐκμετάλλευσιν καὶ καταστροφήν, πιστεύοντες ὅτι τοῦτο εἶναι κέρδος ἴδιον; Ἡ ραδιουργία, τὸ ψέμα, ἡ ὑποκρισία, ἡ κατασυκοφαντία, τὸ μῖσος, ἡ κατ' εὐθείαν ἐπίθεσις τῶν μεγαλύτερων κατὰ τῶν μικροτέρων καὶ ἀδυνάτων, συνέβη σ' αὐτὸ τὸ μέτρον ποτέ σ' ὄλον τὸ μακρὸν παρελθόν; Καταστρατηγεῖται κάθε νόημα δικαιοσύνης καὶ ἀληθείας καὶ προβάλλονται σάν μέσα ἐπιτυχίας ἀνόμων καὶ ἀθέσμων κερδῶν καὶ συμφερόντων κάθε παράνομον, ἀνήθικον καὶ βδελυρὸν ὄχι κατὰ τῆς ἀξιοπρεπείας μόνον ἀλλὰ καὶ κατ' αὐτῆς τῆς φυσικῆς ζωῆς καὶ ὑποστάσεως τοῦ ἀνθρώπου, καὶ προστατεύεται ὁ δράστης πολλάκις καὶ ἐμφανίζεται καὶ ὡς ἥρωας.

Ποία λοιπὸν ἄλλη αἰσχροτέρα ἐπίθεσις ἔθνους ἐπὶ ἔθνος ἀπὸ αὐτὴν πού γίνεται παντοῦ σήμερα, καὶ τί ἄλλο τραγικώτερον ὅταν ἐφαρμόζεται ἀμείλικτα τὸ φρικιαστικὸν ρῆμα «ὁ θάνατος σου ζωὴ μου» ἀπὸ ὄλους τοὺς ἰσχυροὺς πρὸς τοὺς ἀδυνάτους; Ποῖον ἄραγε ἔλλειμμα στήν παντελῆ σῆψιν τῶν ἠθικῶν ἀρχῶν ἀπουσιάζει ὥστε νά ἐμποδίζεται ἡ παρουσία τοῦ «υἱοῦ τῆς ἀπωλείας» διὰ νά πραγματοποιηθῇ τούς ὀλοκληρωτικούς του σκοπούς; Τὴν ἐπικρατοῦσαν ἀκαταστασίαν τῶν καιρικῶν συνθηκῶν συμπληρῶναι ἡ ἀδιάκοπος αἱματοχυσία τῶν ἐμφυλίων σπαραγμῶν πού τροφοδοτεῖ ἡ ἄνθησις τοῦ προηγμένου μας πολιτισμοῦ!

Στὴν συνέχειαν τῆς εὐαγγελικῆς περικοπῆς παρακολουθοῦμεν τὴν καθαρῶς ἐσχατολογικὴν ἀφήγησιν τοῦ Κυρίου μας: «Τότε ἐάν τις ὑμῖν εἴπῃ· ἰδοὺ ὧδε ὁ Χριστός, ἢ ὧδε μὴ πιστεύσητε... ὥσπερ γάρ ἡ ἀστραπὴ ἐξέρχεται ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ φαίνεται ἕως δυσμῶν, οὕτως ἔσται καὶ ἡ παρουσία τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου»¹⁴. Πόσον σαφῆς γνωριμία τῶν πραγμάτων! Πόσον ὀρθὴ διαπίστωσις τῆς παρουσίας τοῦ Κυρίου! Μόνον τοῦτο δέν θά μπορέσῃ νά μιμηθῇ ἢ νά παραχαράξῃ ὁ ἐρχόμενος βαρὺς λύκος, ὁ ἀπα-

τεῶν ψευδομεσσίας, μέ ὄλην τὴν λύσσαν τῆς κοσμοκρατορικῆς του ἐξουσίας, ἐμφανιζόμενος μέ τὸ δέρμα τοῦ ἀρνίου. "Ἀπαξ ἐλθὼν ὁ τῶν ὄλων Σωτὴρ, ὁ Κύριος μας ἐν σχήματι ταπεινώσεως καὶ κατεργασθεὶς τὴν παγκόσμιον σωτηρίαν, τὸ δεύτερον ἐλεύσεται μετὰ δυνάμεως καὶ δόξης θεοπρεποῦς μὴ δυναμένης πάσης κτίσεως νά ὑποστῇ τὴν δόξαν τῆς μεγαλοπρεπείας του. Τὸ σύμβολον τοῦτο τῆς Δευτέρας του Παρουσίας ἄς κρατήσωμεν ὅλοι οἱ πιστοὶ τῶν πονηρῶν τούτων ἡμερῶν, πού τά σημεῖα τῆς ἐμφανίσεως τοῦ ἀπατεῶνος πλησιάζουν καὶ ἔτσι κανεὶς δέν θά πλανηθῇ ὅσον καὶ ἂν καλύψῃ ὁ λυμεῶν διὰ θαυματοφανείας τὴν σατανικὴν του ἔλευσιν. «Ἐγερθήσονται» λέγει ὁ Κύριος μας, ἐννοῶν τὸν πλάνον τοῦτον καὶ παραχαράκτην, «ψευδόχριστοι καὶ ψευδοπροφῆται, καὶ δώσουσι σημεῖα μεγάλα καὶ τέρατα ὥστε πλανῆσαι, εἰ δυνατόν, καὶ τοὺς ἐκλεκτούς· ἰδοὺ προεἶρηκα ὑμῖν». Ναὶ πανάγαθε Δέσποτα, ναὶ ὁ γλυκὺς καὶ ἀληθὴς ποιμὴν, ὁ τὴν ψυχὴν Σου θύων ὑπὲρ τῶν σῶν προβάτων, δέν παρέλειψες πάντα ποιῶν καὶ λέγων ἵνα ἡμᾶς προφυλάξῃς ἀπὸ τοῦ κοινοῦ ἐχθροῦ τὰ πάντα μετερχομένου διὰ τὴν δικὴν μας ζημίαν καὶ ἀπώλειαν.

Τὸ νόημα τῶν λόγων τοῦ Κυρίου μας ὅτι: «εἰ δυνατόν πλανῆσαι καὶ τοὺς ἐκλεκτούς», εἶναι ὅτι θά εἶναι τόσον ὀργανωμένη καὶ καλυμμένη ἡ ἀπάτη πού θά ἀποπλανᾷ καὶ τοὺς θεωρουμένους σοφοὺς καὶ συνετοὺς ὄχι ὁμῶς καὶ τοὺς πραγματικὰ ἐκλεκτούς πού ἡ θεία χάρις ἐκάλεσεν ἐκ προοιμίων καὶ ἐσήκωσαν στήν ζωὴν τοὺς τὸν σταυρόν τοῦ Κυρίου μας καὶ ἐβάστασαν μέ ὄλες τοὺς τίς δυνάμεις τὰ στίγματα Του καὶ διέπρεψαν στίς ἀγίες ἀναστροφές.

Ἕνα ἄλλο σημεῖον προηγούμενον τῆς ἐνδόξου τοῦ Χριστοῦ μας Παρουσίας εἶναι ὅτι «ὁ ἥλιος σκοτισθήσεται καὶ ἡ σελήνη οὐ δώσει τὸ φέγγος αὐτῆς καὶ οἱ ἀστέρες πεσοῦνται ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ αἱ δυνάμεις τῶν οὐρανῶν

σαλευθήσονται»¹⁵. Κατά τις διηγήσεις τῶν Πατέρων μας καί ὁ Ἄντιχρίστος θά σχηματίζει διάφορα σημεῖα ὑπερφυσικά ὄχι στήν πραγματικότητα, ἀλλά «κατ' ἐνέργειαν τοῦ Σατανᾶ ἐν πάσῃ δυνάμει καί σημείοις καί τέρασι ψεύδους»¹⁶, πεπλανημένα καί ὄχι ἀληθῆ, ὑπό τήν προσωπικήν του ἐπίδρασιν καί παρουσίαν. Δέν θά συμβολίζουν ὁμῶς αὐτά τόν ἐρχομόν καί τήν ἔλευσίν του, ἀλλά θά εἶναι ἐκφοβισμοί γιά τούς ἀστηρίκτους καί πεπλανημένους, γιά νά τόν προσκυνήσουν ὡς Θεόν. Ἡ διασάλειψις τῶν στοιχείων καί τῶν οὐρανίων σωμάτων θά προηγηθῆ τῆς Δευτέρας Παρουσίας τοῦ Κυρίου μας ὡς εἰδοποιητικόν μέσον ὅτι ἤδη ἐρχεται. Καί τότε ἐσχατον τῶν δειγμάτων τῆς παρουσίας Του «φανήσεται τό σημεῖον τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῷ οὐρανῷ»¹⁷ ὁ τίμιος Σταυρός Του, τό μέσον τῆς κοσμοσωτηρίου οἰκονομίας Του, τό ὄπλον τῆς καταστροφῆς τῶν σκοτεινῶν δυνάμεων, ἡ κατάργησις τοῦ θανάτου καί ἡ ἀνακαίνισις τῆς κτίσεως. «Καί κόψονται πᾶσαι αἱ φυλαί τῆς γῆς καί ὄψονται τόν υἱόν τοῦ ἀνθρώπου, (τόν σεσαρκωμένον Θεόν Λόγον ἐν ὄλῃ τῇ θεοπρεπῆ Του μεγαλωσύνῃ), ἐρχόμενον ἐπί τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ μετά δυνάμεως καί δόξης πολλῆς»¹⁸. Ἄλλά Δέσποτα Παντοκράτωρ καί φιλόανθρωπε, δός ἡμῖν τοῖς ταπεινοῖς ἔλεος καί παρησίαν ἵνα ὑπαντήσωμέν Σε πρός ἡμᾶς ἐρχόμενον.

Τά ἴδια σχεδόν μετά τοῦ εὐαγγελιστοῦ Ματθαίου συναντῶμεν καί εἰς τόν εὐαγγελιστήν Μάρκον συνοπτικώτερα. Στόν εὐαγγελιστήν Λουκᾶ ὁμῶς περιγράφονται ζωηρότερα ἢ ἐρήμωσις τῆς Ἱερουσαλήμ καί ἡ καταπάτησις τῆς ὑπό ἐθνῶν ἕως ὅτου «πληρωθῶσι καιροί ἐθνῶν» καί ἀμέσως μᾶς μεταφέρει σέ ἐσχατολογικά σύνορα.

Ἄν καί δέν ἀπεκάλυψε σαφῶς ὁ Κύριος μας περί τοῦ Ἄντιχρίστου, ἂν ὁμῶς συγκρίνωμεν ἀνάλογες περιγραφές τῆς θείας ἀποκαλύψεως, προφητικοῦ περιεχομένου,

γενικά καταλήγομεν στό συμπέρασμα ὅτι μόνον ἐσχατολογικά τά πλείστα ἐρμηνεύονται.

Πολλά ἐκ τῶν προφητικῶς ἀναφερομένων εἰς τήν ἁγίαν Γραφήν ἔχουν πολλαπλήν ἐννοιαν καί ἐρμηνείαν, διότι καί μεταφορικά καί τροπολογικά παριστάνουν τίς διάφορες φάσεις τῆς μακρᾶς ζωῆς τῆς ἐκκλησίας νά παλαίη μέ τίς σκοτεινές δυνάμεις τοῦ Σατανᾶ καί τῶν διαφόρων τοῦ ὄργανων. Τό κέντρον πάντως τῶν σημαντικωτέρων πού καί ἐμᾶς σήμερα ἰδίως ἐνδιαφέρουν, εἶναι τά ἐσχατολογικά καί τά περί Ἄντιχρίστου, τοῦ τρομεροῦ τούτου καί ἀπαισίου τέρατος πάσης διαβολικότητος καί κακουργίας πού θά κατατυραννήσῃ ὡς οὐδέποτε ἄλλοτε τούς πιστούς τῶν ἡμερῶν του. Ἄν καί οἱ πειρασμοί τῶν ἡμερῶν αὐτῶν θά εἶναι διά τούς πιστούς οἱ τρομερώτεροι ὑπό τοῦ διαβόλου, πού μᾶς βυθίζουν σέ λύπην καί πικρίαν περιέχουν ὁμῶς καί τό χαριέστατον μήνυμα τοῦ πραγματικοῦ θριάμβου τῆς Ἐκκλησίας κατά τῶν δύο Της ἐχθρῶν, τοῦ θανάτου καί τοῦ διαβόλου, πού ὁ Νυμφίος αὐτῆς θά πραγματοποιήσῃ ἅμα τῇ παρουσίᾳ Του καί οἱ πιστοί θά πληροφορηθοῦν ὄχι ἐξ ἀκοῆς καί πίστεως, ἀλλά ἐν ὄλῃ τῇ πραγματικότητι, τόν ἐσχατον τοῦ Κυρίου μας μακαρισμόν «χάρητε ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ καί σκιρτήσατε· ἰδοὺ γάρ ὁ μισθός ὑμῶν πολὺς ἐν τῷ οὐρανῷ»¹⁹.

Ἐκτός ἀπό τήν ἱεράν Ἀποκάλυψίν του, ὁ Εὐαγγελιστής Ἰωάννης ἀναφέρει περί τῶν ἐσχάτων καί τοῦ Ἄντιχρίστου στίς ἐπιστολές του καί γράφει γιά τό πρόσωπο αὐτό καί θεωρεῖται ὁ πρῶτος πού ἐπισημαίνει αὐτό τό ὄνομα. Στήν πρώτην Καθολικὴν του ἐπιστολήν λέγει «παιδιά, ἐσχάτη ὥρα ἐστίν, καί καθὼς ἠκούσατε ὅτι ὁ ἀντίχριστος ἐρχεται, καί νῦν ἀντίχριστοι πολλοί γέγονασιν»²⁰. Ἐδῶ ὁ Ἀπόστολος ὑπομνήσκει στοὺς μαθητάς του περί τοῦ ἱστορικοῦ Ἄντιχρίστου καί τοὺς ἐνθυμίζει ὅτι τό ἤκουσαν ὅτι κάποτε θά ἔλθῃ ὁ αὐτοῦσιος Ἄντιχρίστος στόν προορισθέντα καιρόν, ἀλλά ἀντίτυπα ἐκείνου

ἤδη ὑπάρχουν πολλά. Τούς ἐξηγεῖ ποῖος λέγεται Ἐπίχριστος «οὗτός ἐστιν ὁ ἀντίχριστος, ὁ ἀρνούμενος τόν Πατέρα καί τόν Υἱόν»²¹. Καί ἐπανερχόμενος στόν ἴδιον του ὀρισμόν περί ὀρθῆς ὀμολογίας περί τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ ὡς ἀληθινοῦ Θεοῦ ἐν σαρκί ἐληλυθότος, διδάσκει ὅτι πᾶς ὁ μὴ οὕτως ὀμολογῶν, Ἐπίχριστου μερίδα ἐκπροσωπεῖ· «καί τοῦτό ἐστιν τό τοῦ ἀντίχριστου ὁ ἀκηκόατε ὅτι ἔρχεται καί νῦν ἐν τῷ κόσμῳ ἐστίν ἤδη»²². Εἰς τήν δευτέραν Καθολικήν ἐπιστολήν ἐπαναλαμβάνει περί τῆς ἀρνήσεως τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ ὅτι ὀστις δέν ὀμολογεῖ Αὐτόν ἐν σαρκί ἐλθόντα σωτήρα τοῦ κόσμου, «οὗτός ἐστιν ὁ πλάνος καί ὁ ἀντίχριστος»²³. Δικαίως ὁ ἡγαπημένος μαθητής ἐτόνιζε στοῦς πιστοῦς νά φυλάσσωνται μᾶλλον ἀπό τοῦς διαφόρους ἀντίχριστους πού τότε ὑπῆρχαν καί ἐπολεμοῦσαν ἀδιάκοπα τήν Ἐκκλησίαν παρά νά ὑποπτεύωνται τόν ἱστορικόν τοιοῦτον πού δέν θά ἔβλεπαν στίς ἡμέρες τους. Οἱ διάφοροι αἰρετικοί καί πλᾶνοι πού παραχάρασαν τήν ἀποστολικήν διδασκαλίαν καί ἐνόθευαν τό εὐαγγέλιον δέν ἦσαν ἄλλο παρά ἀντίχριστοι καί προβατόσχημοι λύκοι μὴ φειδόμενοι τοῦ ποιμνίου.

Ἡ περί Ἐπίχριστου διδασκαλία τοῦ Ἀποστόλου Παύλου.

Ἐν καί παντοῦ σχεδόν στήν ἀγίαν Γραφήν ἀναφέρεται περί τῶν ἐσχάτων καιρῶν, τῆς συντελείας καί τοῦ μυστηριώδους ἀνθρώπου τῆς ἀπωλείας τοῦ κοινῶς Ἐπίχριστου, στόν Ἀπόστολον Παῦλον ὁμῶς εὐρίσκομεν παραστατικώτερη καί ἀναλυτικώτερη διδασκαλίαν ἰδίως στήν δευτέραν πρὸς Θεσσαλονικεῖς ἐπιστολήν του. Ὁ σκοπός τῆς λεπτομεροῦς αὐτῆς περιγραφῆς τῆς Δευτέρας Παρουσίας τοῦ Κυρίου μας καί τῆς ἀπαισίας μορφῆς τοῦ ἀνθρώπου τῆς ἀνομίας ὅπου θά κατατυραννήσῃ τήν Ἐκκλησίαν ἦτο ἡ ἐπικρατήσασα τότε ὑπό τῶν Θεσσαλονικέων γνώμη ὅτι «ἐνέστηκε ἡ ἡμέρα τοῦ Χριστοῦ»²⁴. Ἡ ἐξόχως ἀνησυχητική αὐτή κατάσταση πού ἐθορύβει τοῦς πιστοῦς τῆς περιοχῆς ἠνάγκασε τόν Παῦλον νά ἐκφραστῇ προφητικώτατα περί τῶν μελλόντων γενέσθαι ὥστε νά γίνουν γνωστά εἰς ὅλους τά συμβησόμενα. Δέν σχολιάζομεν λεπτομερῶς ὅλον τό βάθος τῶν νοημάτων ὅπου ἡ προφηταποστολική εὐρύτης τοῦ μεγάλου φωστῆρος Παύλου ἐκτείνεται, ἀλλά μόνον τά δύο κεντρικώτερα σημεῖα τῆς ἐνδόξου Δευτέρας τοῦ Κυρίου μας Παρουσίας καί τῆς προηγουμένης αὐτῆς σατανικῆς ἐπιφανείας τοῦ ἀνόμου τόν ὀποῖον ὁ Κύριος μας «ἀναλώσει τῷ πνεύματι τοῦ στόματος Αὐτοῦ»²⁵. Ἐπειδή ἐσχηματίσθη ἡ ἐντύπωση ὅτι ὁ Παῦλος ὠμίλησε διά σύντομον παρουσίαν τοῦ Κυρίου καί τήν ἐπισυναγωγὴν πάντων πρὸς Αὐτόν, ἀναγκάζεται ὁ Ἀπόστολος νά τοῦς ὑπενθυμίσῃ τί παλαιότερα εἶπε σ' αὐτούς περί τούτου καί γράφει: «Ἐρωτῶμεν δέ ἡ-

μᾶς ἀδελφοί, ὑπὲρ τῆς παρουσίας τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ἡμῶν ἐπισυναγωγῆς ἐπ' αὐτόν, εἰς τό μή ταχέως σαλευθῆναι ὑμᾶς ἀπό τοῦ νοός μήτε θροεῖσθαι μήτε διά τοῦ πνεύματος μήτε διά λόγου μήτε δι' ἐπιστολῆς ὡς δι' ἡμῶν, ὡς ὅτι ἐνέστηκεν ἡ ἡμέρα τοῦ Χριστοῦ· μή τις ὑμᾶς ἐξαπατήσῃ κατά μηδένα τρόπον· ὅτι ἐάν μή ἔλθῃ ἡ ἀποστασία πρῶτον καὶ ἀποκαλυφθῇ ὁ ἄνθρωπος τῆς ἀμαρτίας ὁ υἱὸς τῆς ἀπωλείας, ὁ ἀντικείμενος καὶ ὑπεραιρόμενος ἐπὶ πάντα λεγόμενον Θεόν ἢ σέβασμα, ὡστε αὐτόν εἰς τόν ναόν τοῦ Θεοῦ ὡς Θεόν καθίσει, ἀποδεικνύντα ἑαυτόν ὅτι ἐστὶ Θεός. Οὐ μνημονεύετε ὅτι ἔτι ὦν πρὸς ὑμᾶς ταῦτα ἔλεγον ὑμῖν; καὶ νῦν τό κατέχον οἶδατε, εἰς τό ἀποκαλυφθῆναι αὐτόν ἐν τῷ ἑαυτοῦ καιρῷ· τό γάρ μυστήριον ἤδη ἐνεργεῖται τῆς ἀνομίας, μόνον ὁ κατέχων ἄρτι ἕως ἐκ μέσου γένηται· καὶ τότε ἀποκαλυφθήσεται ὁ ἄνομος, ὃν ὁ Κύριος ἀναλώσει τῷ πνεύματι τοῦ στόματος αὐτοῦ καὶ καταργήσῃ τῇ ἐπιφανείᾳ τῆς παρουσίας αὐτοῦ· οὐ ἐστὶν ἡ παρουσία κατ' ἐνέργειαν τοῦ σατανᾶ ἐν πάσῃ δυνάμει καὶ σημείοις καὶ τέρασι ψεύδους καὶ ἐν πάσῃ ἀπάτῃ τῆς ἀδικίας ἐν τοῖς ἀπολλυμένοις, ἀνθ' ὧν τὴν ἀγάπην τῆς ἀληθείας οὐκ ἐδέξαντο εἰς τό σωθῆναι αὐτούς. Καὶ διά τοῦτο πέμψει αὐτοῖς ὁ Θεός ἐνέργειαν πλάνης εἰς τό πιστεῦσαι αὐτούς τῷ ψεύδει, ἵνα κριθῶσι πάντες οἱ μή πιστεύσαντες τῇ ἀληθείᾳ, ἀλλ' εὐδοκῆσαντες ἐν τῇ ἀδικίᾳ»²⁶.

Συμβουλεύει ὁ ἅγιος Ἐπίσκοπος τούς μαθητάς του καὶ ἰδίως τούς ἐν Θεσσαλονίκη, νά μή «σαλευθῶσι ἀπό τοῦ νοός μήτε θροηθῶσι μήτε διά πνεύματος μήτε διά λόγου μήτε δι' ἐπιστολῆς». Σέ μᾶς ὅμως τούς εἰς τά τέλη τῶν αἰώνων καταντήσαντας ἀρμόζει ὁ λόγος τοῦ εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου, στό προφητικό βιβλίο τῆς Ἀποκαλύψεως, πού ἀναφέρει τά ἑξῆς: «ὃ βλέπεις γράψον εἰς βιβλίον»²⁷ καὶ «μή σφραγίσῃς τούς λόγους τῆς προφητείας τοῦ βιβλίου τούτου· ὁ καιρὸς γάρ ἐγγύς ἐστίν»²⁸.

Πράγματι, ἐξ ὧν στίς ἡμέρες μας βλέπομεν καὶ ἀκούομεν δέν μένει παρά νά διαπιστώσωμεν ὅτι ὄντως «ὁ καιρὸς ἐγγύς ἐστίν» καὶ δέν ὑπάρχει μῆκος χρόνου. Στὴν συνέχειά του ὁ Παῦλος ἀφοῦ καθυσύχασε τούς μαθητάς του νά μή τρομάζουν περὶ ἐπικειμένης συντόμου Δευτέρας Παρουσίας, τούς προλέγει διάφορα σημεῖα καὶ σύμβολα πού θά προηγηθῶν αὐτῆς ὅταν ἔλθῃ τό πλήρωμα τοῦ χρόνου καὶ αὐτά μᾶλλον ἐμεῖς πρέπει νά σχολιάσωμεν γιατί ἤδη ζῶνουν τόν δικό μας ὀρίζοντα.

«Ἐάν μή ἔλθῃ ἡ ἀποστασία πρῶτον» τονίζει ὁ «βλέπων» ὀφθαλμὸς τῆς χάριτος πού αὐτό εἶναι μιὰ σημαντική βαθμίδα πού θά πατηθῇ γιὰ νά φθάσωμεν ἐγγύτερον στόν ἀναμενόμενον σκοπόν. Τί ἐννοεῖ ἐδῶ ὁ Ἀπόστολος ὅταν τονίζει ὅτι σαφές δεῖγμα τῆς παρουσίας τοῦ Κυρίου θά εἶναι ὅπωςδήποτε ἡ «ἀποστασία»; Στὴν ἐρμηνεία αὐτῆς τῆς φράσεως τοῦ Παύλου ἀσχολήθηκαν πολλοὶ κορυφαῖοι Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας μας κατά καιροῦς, γιατί πάντοτε ἀπασχολοῦσε ἡ ἐσχατολογία καὶ τά ὅσα τὴν προδιαγράφουν. Ἄν καὶ οἱ γνῶμες τῶν Πατέρων μας κατὰ τό πλεῖστον ταυτίζονται, δέν παύει ὅμως νά μένη κρυμμένη ἡ πραγματικὴ ἐννοια τοῦ ὅρου πού ὁ Παῦλος χαράζει. Ὁ τρόπος τῆς ἀπροκάλυπτης δηλώσεως αὐτοῦ τοῦ ὅρου «μή τις ὑμᾶς ἐξαπατήσῃ... ὅτι ἐάν μή ἔλθῃ ἡ ἀποστασία πρῶτον», μᾶς πείθει ὅτι ἦταν γνωστά εἰς τούς Θεσσαλονικεῖς ἐκ προτέρας προφορικῆς ὁμιλίας τοῦ Παύλου περὶ τοῦ τί ὠνόμαζεν ἀποστασία καὶ μόνον σέ μᾶς μένει ἄγνωστη. Πάντως τὴν ἀποστασία ἐπακολουθεῖ ἡ σχεδόν ἄμεση παρουσία τοῦ ἀνόμου καὶ ἄρα τῶν μεγάλων δεινῶν ὅπου μέλλουν νά πειράσουν τούς κατοικοῦντας τὴν γῆν, πρᾶγμα πού μᾶς ὀδηγεῖ στό συμπέρασμα ὅτι εἶναι ἐσχατολογικόν μᾶλλον φαινόμενον παρά ἐξουσία διοικητικὴ καὶ κοινωνική. Δέν ἀπάδει ἡ γνώμη ὅτι ἡ ἀποστασία θά εἶναι ἠθικοθρησκευτικὴ στοὺς ἐσχάτους καιροῦς. Ὁ Παῦλος ἀναφέρει στίς ἐπιστολές του γιὰ τὴν ἐπ'

ἐσχάτων ἐξαθλίωσιν τῶν ἠθῶν καὶ τῆς πίστεως. «Τοῦτο δὲ γίνωσκε, ὅτι ἐν ἐσχάταις ἡμέραις ἐνστήσονται καιροὶ χαλεποὶ· ἔσονται γὰρ οἱ ἄνθρωποι φίλαυτοι, φιλάργυροι... ἄσπονδοι, διάβολοι, ἀκρατεῖς, ἀνήμεροι, ἀφιλάγαθοι, προδόται, προπετεῖς, τετυφωμένοι, φιλήδονοι μᾶλλον ἢ φιλόθεοι, ἔχοντες μόρφωσιν εὐσεβείας τὴν δὲ δύναμιν αὐτῆς ἠρνημένοι... Ὁν τρόπον δὲ Ἰαννῆς καὶ Ἰαμβρῆς ἀντέστησαν Μωϋσεῖ, οὕτω καὶ οὗτοι ἀντίστηνται τῇ ἀληθείᾳ, ἄνθρωποι κατεφθαρμένοι τὸν νοῦν ἀδόκιμοι περὶ τὴν πίστιν»²⁹ καὶ πάλιν λέγει «τό δὲ Πνεῦμα ρητῶς λέγει ὅτι ἐν ὑστέροις καιροῖς ἀποστήσονται τινες τῆς πίστεως, προσέχοντες πνεύμασι πλάνοις καὶ διδασκαλίαις δαιμονίων, ἐν ὑποκρίσει ψευδολόγων καυτηριασμένων τὴν ἰδίαν συνειδησιν»³⁰. Καὶ ἄλλοῦ λέγει «πονηροὶ δὲ ἄνθρωποι καὶ γόητες προκόψουσιν ἐπὶ τὸ χεῖρον, πλανῶντες καὶ πλανώμενοι»³¹. Ἐπισυνάπτομεν καὶ τὸν λόγον τοῦ Κυρίου μας ὅτι, στοὺς ἐσχάτους καιροὺς τοσοῦτον θά πληθύνῃ ἡ κακία καὶ ἀπιστία καὶ πλάνη τῶν ἀνθρώπων ὥστε διερωτᾶται μὲ εἶδος παραπόνου «πλὴν ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐλθὼν ἄρα εὕρησει τὴν πίστιν ἐπὶ τῆς γῆς;»³². Στοὺς θέλοντας νὰ χαρακτηρίσουν τὴν ἀποστασίαν ὡς ἠθικὴν δὲν ἐμποδίζει αὐτὸ τὸ συμπέρασμα, μερικοὶ ὁμως ἀπὸ τοὺς Πατέρες μας τὸ ἐξέλαβον μὲ πολιτικοκοινωνικὴν ἔννοιαν πού ἰδίως γιὰ τίς ἡμέρες τοὺς ἀφοροῦσε τὴν Ρωμαϊοκρατίαν. Ἄλλοι πάλιν τὸ μεταφέρουν εἰς τὴν γενικὴν καθίζησιν τῶν ἡμερῶν τοῦ Ἀντιχρίστου ὁπότεν ἡ γενικὴ σῆψις πάσης ἠθικῆς καὶ θρησκευτικῆς ἀξίας θά ὀλοκληρωθῇ, ἀπὸ ὅπου καὶ τὸ βδέλυγμα αὐτὸ τῆς ἐρημώσεως θά ἐμφανισθῇ. Ἐάν ἐπιτραπῇ πάντως καὶ ἡμεῖς οἱ ταπεινοὶ νὰ ἐκφράσωμεν τὴν πτωχὴν μας γνώμην ἐξ ὧν πλέον βλέπομεν καὶ συγκρίνομεν καὶ ὄχι ἀκούομεν, εἶναι μᾶλλον ἢ ἀποστασία ἢ ἐκ τῆς ἀμαρτωλότητος καὶ ἀπιστίας, νέκρωσις τοῦ ἀνθρώπου πρὸς κάθε τι τὸ ὑγιές καὶ νόμιμον. «Διὰ τὸ πληθυνθῆναι τὴν ἀνομίαν ψυγήσεται ἡ

ἀγάπη τῶν πολλῶν»³³. Ἡ ἐπακόλουθος φιλαυτία καὶ ἡ φιλαρέσκεια, ἡ ἰδιοτέλεια καὶ ὁ συμφεροντισμὸς τοῦ καταράτου ἀτομισμοῦ πηγάζουν τὴν ἀντίστασιν καὶ ἀντίδρασιν σὲ κάθε τι πού συνεπάγεται ὑπακοὴν καὶ ἐξάρτησιν εἴτε σὲ προϊστάμενες ἀρχές εἴτε σ' αὐτὸν τοῦτον τὸν Θεὸν τοῦ ὁποῦ (φεῦ) τὸν θάνατον ἐπινοοῦν καὶ φαντάζονται! Τόσον εἶναι προκλητικὴ ἢ ἀποστασία τοῦ ἀτόμου σήμερα ἀπὸ κάθε ἐξάρτησιν πού οὔτε οἱ κανόνες τῆς ὑγείας καὶ τῆς ζωῆς δὲν πείθουν πλέον περὶ ὑποταγῆς, οὔτε οἱ ἔως τώρα ἀδιάρρηκτοι δεσμοὶ τῆς συγγενείας καὶ τοῦ αἵματος ὀδηγοῦν εἰς τὴν ἐξάρτησιν τῶν μικροτέρων μελῶν ἀπὸ τοὺς κηδεμόνας καὶ μεγαλυτέρους. Οὔτε εἰς τὴν κοινωνικὴν ἀλληλεγγύην καὶ συνεργασίαν γίνεται παραδεκτὴ ἡ ὑποταγὴ καὶ ἐξάρτησις, οὔτε ἀκόμη καὶ σ' αὐτὴν τὴν παιδείαν πού ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων ἦτο καθῆκον καὶ ἀρετὴ. Μικρὰ παιδιὰ ἀντίστηνται πεισματικὰ καὶ ἐγωιστικὰ πρὸς πάντας, γονεῖς, διδασκάλους, κηδεμόνας, καὶ γενικά μία ἄνευ προηγουμένου ἀντίδρασις μὲ πείσμα σατανικὸν χαρακτηρίζει τὸν σημερινὸν ἄνθρωπον. Δέν εἶναι ἄρα τοῦτο τὸ σημεῖον ἐξαπλωμένον ἤδη σὲ παγκόσμιον κλίμακα, δεῖγμα καὶ αὐτὸ μιᾶς ἀποστασίας πού δέν ἀπέχει ἀπὸ αὐτὴν πού ὁ προφηταπόστολος Παῦλος προφητεύει γιὰ τοὺς ἐσχάτους καιροὺς πού ὁ ζόφος τῆς σκοτεινῆς τοῦ μᾶς πνίγει; Δέν εἶναι ἄραγε τὰ ἀπαίσια χνώτα τοῦ ὀλεθρίου προϊόντος τῆς κολάσεως, τῆς προσωποποιήσεως τοῦ βυθίου δράκοντος, τοῦ Σατανᾶ, πού ἀρχισαν νὰ ἀποπνίγουν μὲ ὄλα αὐτὰ τὴν δικὴν μας ἀτμόσφαιρα; Ἐάν δέν εἶναι αὐτὸ, τότε τί σημαίνει ἡ τόση ἀποστασία εἰς τὴν πανανθρώπινην φυλὴν; Κανένα δεῖγμα τόσης ὀλοκληρωμένης ἀποστασίας σ' ὅλην τὴν παγκόσμιον ἱστορίαν δέν ἀναφέρεται καὶ ἄρα πλησιάζομεν εἰς τὴν ἀποκαλυπτομένην ὑπὸ τοῦ Παύλου κρίσιμον στιγμὴν ἐσχατολογικῶν γεγονότων.

Ἀπὸ τὸν λόγον τῆς ἐπιστολῆς ὁ «ἄνθρωπος τῆς

ἀμαρτίας»³⁴ πληροφορούμεθα ἀκριβῶς ὅτι πρόκειται περί ιστορικοῦ προσώπου ἀπολύτως συγκεκριμένου καί ὄχι προσωποποιήσεως τοῦ κακοῦ εἴτε ἀφηρημένου εἴτε συγκεκριμένου στά πρόσωπα διαφόρων τυράννων καί κακοποιῶν πού ἀνά τούς αἰῶνας κατατυράννησαν τήν ἀνθρωπότητα καί ἐχαρακτηρίσθησαν ὡς πρόδρομοι αὐτοῦ πού ἤδη ὀρίζομεν. Οὕτε πάλιν δυνάμεθα νά συνταυτίσωμεν τόν ἄνθρωπον τῆς ἀνομίας μέ τόν ἴδιον τόν διάβολον ἐφ' ὅσον κατά τόν Παῦλον αὐτοῦ «ἐστίν ἡ παρουσία κατ' ἐνέργειαν τοῦ σατανᾶ»³⁵. Δέν θά εἶναι, ἐξ ὅσων ἡ Γραφή μᾶς παραδίδει, ὁ ἄνομος οὗτος Ἰαντίχριστος, οὔτε προσωποποίησις τοῦ γενικοῦ κακοῦ οὔτε πάλιν ὁ διάβολος, ἀλλά οὔτε καί ἡ σάρκωσις τοῦ ἰδίου τοῦ σατανᾶ στήν ἀνθρώπινη φύσι κατά τόν τύπον τοῦ Κυρίου μας, ἀλλά ἄνθρωπος διεφθαρμένος σ' ὅλην τήν ἔκτασιν τῆς ὄντοτήτός του, ὀλόκληρος ἡ κατάστασις τῆς ἀμαρτίας στήν πλήρη ἐφαρμογήν, στήν σκοτεινήν καί ἀνταρτικὴν καί ἀπειθῆ μορφήν τῆς διαστροφῆς σέ κάθε κακόν, ἀπ' ὅπου ἀπουσιάζει κάθε ἔννοια τοῦ ὀρθοῦ καί νομίμου. Προχωρώντας ὁ Παῦλος στόν σκοτεινόν εἰρμόν τῆς ἀπαισίας τοῦ Ἰαντίχριστου περιγραφῆς προσθέτει «ὁ υἱός τῆς ἀπωλείας». Ἐάν τό πρῶτον του χαρακτηριστικόν ὡς «ἀνθρώπου τῆς ἀμαρτίας» περιέχει ὄλον τόν σκοτεινόν λαβύρινθον τῆς ἐλεεινοτέρας μορφῆς τῶν λογικῶν ὄντων, ὡς υἱός τώρα καί τῆς ἀπωλείας μόνον φρίκην προκαλεῖ καί αὐτή ἀκόμη ἡ διήγησις. Υἱός τῆς ἀπωλείας καί στούς περί αὐτόν καί στόν ἴδιον τόν ἑαυτόν του. Γέννημα ἐξ ἀπαρχῆς τῆς ἀπωλείας μέ ὄλα τά συνέχοντα αὐτόν σύνδρομα καί στοιχεῖα, πολλά καί ἄνευ προηγουμένου δεινά θά προκαλέσῃ ἰδίως ὅταν ἀναρριχηθῆ στό πλήρωμα τῆς ἐξουσίας του, ἐπιτρέποντος φυσικά τοῦ παναγίου Θεοῦ. Σκεῦος δεκτικόν ὄλης τῆς σατανικῆς ιδιότητος καί ἐνεργείας, τί ἄρα δέν θά εἶναι ἰκανός νά προξενήσῃ στήν τότε γενεάν του καί περισσότερο μάλιστα στήν Ἰεκκλησία μας καί

στούς πιστούς, ἐναντίον τῶν ὁποίων συγκεντρώνεται ὄλη του ἡ λύσσα καί τό μῖσος, ὡς ἀπολύτου ὀργάνου τοῦ ἐξ ἀρχῆς ἀνθρωποκτόνου καί μισανθρώπου; Ἐχῶν ὁ υἱός τῆς ἀνομίας καί ἀπωλείας ἐνθρονισμένον εἰς τήν καρδίαν του τόν διάβολον, ἀπονέκρωσε εἰς τόν ἑαυτόν του πᾶσαν ἔννοιαν ἀγαθοῦ καί καλοῦ καί μετεμορφώθη ὡς εἶναι ἐπόμενον εἰς τό ἀρχέτυπον τῆς δικῆς του προτιμήσεως, γενόμενος ὁ ἴδιος διάβολος καί σατανᾶς πλὴν μέ ἀνθρώπινη μορφήν καί ἐνέργειαν σέ σημεῖον ὥστε τήν φρικαλεότητα τῶν στόχων καί ἔργων του νά μειώσῃ ὁ Θεός διά νά δυνηθῆ νά ἀνθέξῃ ἡ τότε γενεά. «Καί εἰ μή ἐκολοβώθησαν αἱ ἡμέραι ἐκεῖναι, οὐκ ἂν ἐσώθη πᾶσα σὰρξ· διά δέ τούς ἐκλεκτούς κολοβώθησονται αἱ ἡμέραι ἐκεῖναι»³⁶.

Ἡ ἔως τῶν ἡμερῶν ἐκείνων ἀδιάκοπος πάλη τοῦ σατανᾶ κατά τῶν ἀνθρώπων εἶναι ἡ ἀποπλάνησις τους ἀπό τήν ἐπίγνωσι καί λατρεία τοῦ πραγματικοῦ Θεοῦ τοῦ ὁποίου τήν θεία ιδιότητα μετασχηματίζει σέ διάφορες ψευδεῖς θεότητες καί πλάνες. Στήν παρουσίαν ὁμοῦ τῆς κατ' ἐξοχήν ἠθικῆς ἐνσαρκώσεως τοῦ ὁ διάβολος θά μεταβάλλῃ τό σχῆμα τῆς ἔως τότε πλάνης καί γυμνῆ τῆ κεφαλῆ θά προβάλλῃ τό ἀντίτυπον του ὡς τόν ἴδιον τόν Θεόν, σφετεριζόμενος τήν εἰς τόν πραγματικόν Θεόν λατρείαν καί τιμήν! Τό ἀκόλουθον ρῆμα τοῦ Παύλου περιγράφει αὐτήν τήν τραγικότητα «Ὁ ἀντικείμενος καί ὑπεραιρόμενος ἐπί πάντα λεγόμενον Θεόν ἢ σέβασμα, ὥστε αὐτόν εἰς τόν ναόν τοῦ Θεοῦ ὡς Θεόν καθίσει, ἀποδεικνύντα ἑαυτόν ὅτι ἐστὶ Θεός»³⁷. Εἰς τήν Ἰακάλυψιν τοῦ Ἰωάννου περιγράφεται ἡ σύμπτυξις καί ἀφομοιώσις τῶν δύο τούτων γενικῶν κακῶν, διαβόλου καί Ἰαντίχριστου, ὡς ἐξῆς: «Καί ἔδωκεν αὐτῷ ὁ δράκων τήν δύναμιν αὐτοῦ καί τόν θρόνον αὐτοῦ καί ἐξουσίαν μεγάλην... Καί προσεκύνησαν τῷ δράκοντι τῷ δεδοκίτι τήν ἐξουσίαν τῷ θηρίῳ, καί προσεκύνησαν τῷ θηρίῳ λέγοντες· τίς ὁμοῖος τῷ θηρίῳ; τίς δύναται πολεμῆσαι μετ' αὐτοῦ; Καί ἐδόθη αὐτῷ στόμα λα-

λοῦν μεγάλα καὶ βλασφημίαν καὶ ἐδόθη αὐτῷ ἐξουσία πόλεμον ποιῆσαι μῆνας τεσσαράκοντα δύο (3 1/2 ἔτη)... καὶ ἐδόθη αὐτῷ πόλεμον ποιῆσαι μετὰ τῶν ἁγίων καὶ νικῆσαι αὐτούς, καὶ ἐδόθη αὐτῷ ἐξουσία ἐπὶ πᾶσαν φυλὴν καὶ λαὸν καὶ γλῶσσαν καὶ ἔθνος. Καὶ προσκυνήσουσιν αὐτόν πάντες οἱ κατοικοῦντες ἐπὶ τῆς γῆς, ὧν οὐ γέγραπται τὸ ὄνομα ἐν τῷ βιβλίῳ τῆς ζωῆς τοῦ ἁρνίου τοῦ ἐσφαγμένου ἀπὸ καταβολῆς κόσμου»³⁸. Πόσον ζωηρά τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον ζωγραφίζει τὸν «ἀντικείμενον καὶ ὑπεραιρόμενον» ὅτι ἀδίστακτα θά σφετερισθῆ τίς θεῖες ἀξίες καὶ τιμές ἀλλὰ καὶ πόσον βάνουσα καὶ βάρβαρα καὶ βίαια θά καταταραννήσῃ τοὺς πιστοὺς πού δέν θά θελήσουν νά τόν προσκυνήσουν! Ὅντως τὸ Κυριακόν λόγιον πού χαρακτηρίζει τοὺς μαθητάς τῶν κακῶν ὡς υἱοὺς γεέννης διπλοτέρους τῶν διδασκάλων τους, ἐδῶ ἔχει τὴν πλήρη του ἐφαρμογήν. Ὁ ἴδιος ὁ ἔωσφόρος ἐν τῇ ἀπονοίᾳ του νά ἀρπάξῃ ἐξουσία, ἰσοθεῖαν ἐφαντάσθη καὶ ἔνεκεν τούτου κατεποντίσθη καὶ ἀπερρίφθη. Τὸ γνήσιον τοῦ γέννημα καὶ ἀπαύγασμα γενόμενος υἱὸς γεέννης διπλότερος τοῦ πατρός του, ἐπερίσσευσε στήν ἀλαζονεία καὶ ἐξετόπισε τελείως τὸν Θεόν, φαντασθεῖς τόν ἑαυτόν του ὡς ἀληθῆ Θεόν! Τὸ «ἐπὶ πάντα λεγόμενον Θεόν» τοῦτο σημαίνει ὅτι ὁ ἀλάστωρ αὐτός ἀπατεῶν θά θελήσῃ νά ἐκτοπίσῃ κάθε ἄλλην θεότητα εἴτε τῶν ὑποτιθεμένων εἴτε καὶ αὐτοῦ τούτου τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ πού ἦτο γνωστός ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ, τῆς ὁποίας δυστυχῶς θά βασιλεύσῃ ὡς ὁ ἀναμενόμενος τῆς Μεσσίας καὶ σωτήρ.

«Ὡστε αὐτόν εἰς τὸν ναόν τοῦ Θεοῦ καθίσει». Τὸ συμπέρασμα εἶναι αὐτόχρομα ἀνατριχιαστικόν καὶ ἀποτρόπαιον διότι τοῦ θράσους τούτου δέν ἐπροηγήθη ἕτερον, ἀλλ' οὔτε τῆς ἀναιδεΐας καὶ αὐθαδεΐας αὐτοῦ τοῦ εἶδους ὑπάρχει περιγραφή. Ἰσοθεῖαν ὅπως προείπαμεν καὶ ὁ διάβολος ἐφαντάσθη καὶ ἐξέπεσε καὶ πολλοὶ ἐκ τῶν κατὰ καιροὺς ὀργάνων του ἐπεχείρησαν τὸ ἴδιον. Ἐναφέρε-

ται στίς Πράξεις τῶν Ἀποστόλων διὰ τὸν Ἡρώδη ὅτι οἰκειοποιήθη δόξαν Θεοῦ καὶ «παραχρῆμα δέ ἐπάταξεν αὐτόν ἄγγελος Κυρίου ἀνθ' ὧν οὐκ ἔδωκε τὴν δόξαν τῷ Θεῷ, καὶ γενόμενος σκωληκόβρωτος ἐξέψυξεν»³⁹. Νά ἀντικαταστήσῃ ὁμοῦς τὸν ἴδιον τὸν Θεόν οὐδεὶς ἄλλος ποτέ ἐπεχείρησε ἐκτός τούτου τοῦ τέρατος τῆς ἀπωλείας καὶ δικαίως συμπεραίνομεν τὴν ἔκτασιν τῶν δεινῶν πού θά ἐπινοήσῃ ἕνα τέτοιο ἄνευ προηγουμένου ὀργανωμένον κακόν. Στίς διάφορες ἐρμηνεῖες τους οἱ Πατέρες σχολίασαν τὴν λέξιν «ναόν», ἐρευνῶντες ποῖον θά ἐννοοῦσε ὁ Παῦλος, πού δηλαδὴ ἱστορικά αὐτὸ τὸ βδέλυγμα τῆς ἐρημώσεως θά καθίσει οἰκειοποιούμενος τὴν θεῖαν ἀξίαν πού λατρευτικῶς ἔχει ὁ Θεός. Οὐδέποτε ἐπαναλαμβάνομεν ἠκούσθη βδελυροτέρα καὶ ὑψηλοτέρα ὕβρις κατὰ τοῦ Θεοῦ ὑπὸ τῶν θεομάχων πολεμίων κατὰ τῆς θείας μεγαλωσύνης καὶ ὁσάκις ἐάν κάτι τέτοιο συνέβῃ στήν ἱστορίαν, αὐτὸ ἐγίνετο ὑπὸ ἀφηρημένην καὶ φανταστικὴν περιγραφὴν διαφόρων λαῶν ἀναζητούντων τινὰ θεότητα νά λατρεύσουν ἀφοῦ ἐνστικτωδῶς ἡ ἀνθρώπινη φύσις ἔλκεται πρὸς τὴν πίστιν. Μὴ ἔχοντες γνῶσιν ἀληθοῦς θεοσεβείας, ἐλάτρευαν εἴτε φυσικὲς δυνάμεις, εἴτε τὰ στοιχεῖα, εἴτε ὅτι ἡ φαντασία μπορούσε νά εἰδωλοποιήσῃ ὡς ὑπὲρ δύναμιν καὶ ἄλλοτε πάλιν ἥρωας καὶ εὐεργέτας ἢ ἀκόμη καὶ τυράννους πού τοὺς ἐπίεζαν. Ἡ προφητικὴ καρδιά τοῦ μεγάλου Παύλου πού ἐβλεπε τὰ μακρὰν συμβησόμενα ὡς παρόντα, μόλις καὶ εἶναι χρεῖα νά σημειώσωμεν πόσον ἀλγοῦσεν ὅταν ἠσθάνετο τὴν τοσαύτην καθίζησιν τῶν δικῶν μας καιρῶν πού ἡ παντελής σῆψις κάθε ἠθικῆς ἀξίας καὶ λογικῆς θά ἔδιδε τὸν ἀνάλογον αὐτόν καρπὸν τῆς ὑπερτάτης βλασφημίας καὶ ἀσεβείας, τοῦ ἐπιστεγάσματος τῆς παντελοῦς ἐρημώσεως καὶ τοῦ ἀφανισμοῦ. Ὅντως κατὰ τὸ θεῖον ρῆμα «οὐ δύναται δένδρον σαπρὸν καρπούς καλοῦς ποιεῖν»⁴⁰.

Ὁ λόγος πού μᾶς κινεῖ στὸν μικρὸν τοῦτον σχολια-

σμόν δέν είναι ἡ ἐπανάληψις τῶν ἱστορικῶν γεγονότων τόσοσιν γνωστών ἀπό τὰς θείας Γραφάς ἀλλά γιά νά καθορίσωμεν ἐκ τῶν συμπερασμάτων τήν μέλλουσαν γενέσθαι ζημίαν καί ἀφανισμόν. Τό ρῆμα τοῦ Κυρίου μᾶς ὅτι ἡ μέλλουσα τότε νά συμβῆ θλίψις καί ἀνάγκη «οὐ γέγονεν ἀπ' ἀρχῆς κόσμου ἕως τοῦ νῦν οὐδ' οὐ μή γένηται»⁴¹, εἶναι ἱκανόν νά μᾶς πληροφορήσῃ. Προτιμήσαμεν ὁμῶς παρά ταῦτα νά ἐξετάσωμεν μερικές πτυχές τῆς ἐρχομένης συμφορᾶς γιά νά ἀξιολογηθοῦν τά μέσα τῆς σωτηρίας πού ἡ θεία χάρις διά τῆς Ἐκκλησίας παρέχει στόν κόσμον, πού πιστεύει καί ἐξαρτᾶται ἀπ' αὐτήν. Κάθε παράβασις καί παρακοή ἀσφαλῶς λαμβάνει «ἐνδικόν μισθαποδοσίαν», ἡ ὁρμή ὁμῶς πρὸς ἰσοθειαν ἀποτελεῖ ὄχι μόνον τήν ἀρχήν ἀλλά καί τό τέρμα τῆς περιγραφῆς τῆς ἀμαρτίας. Τό φρικιαστικόν παράδειγμα τοῦ ἑωσφόρου μᾶς πείθει ἀπό πού εἰσηλθάν τά κακά καί ἡ φθορά τῶν «λίαν καλῶς» τοῦ Θεοῦ ποιημάτων. Στίς ἡμέρες πάλιν τοῦ Ἄντιχρίστου συναντῶμεν τό ἴδιον γεγονός ὑπό αὐθαδεστέραν μορφήν ὁπόταν καί τό ἀποτέλεσμα δέν θά εἶναι λιγότερον τοῦ ἐπιχειρήματος. Ἡ ἐν τῷ Ἄντιχρίστῳ ἀνταρτική ὁρμή ἀρπαγῆς πάσης τῆς θεοπρεποῦς λατρείας καί μεγαλωσύνης θά εἶναι τό ἐπιστέγασμα ἐν ὅλῃ τῇ ἱστορίᾳ πάσης τῆς σατανικῆς κακότητος καί διαστροφῆς στήν σκοτεινήν αὐτήν ὄντοτητα ὅσον οὐδέποτε ἄλλοτε ἐφαντάσθη ἡ λογική φύσις. Εἶναι συγκινητικώτατον τό ρῆμα τοῦ Παύλου ὅταν τονίζει τό «ἀποδεικνύντα» τούτου τοῦ τέρατος, πού σημαίνει τό πῶς καί πόσον θά ἐπιστρατεύσῃ πᾶσαν τήν σατανικήν ιδιότητα καί κακουργίαν εἰς ὅλην αὐτῆς τήν ἐντέλειαν. Γιά νά ἐπιδείξῃ κανεῖς θεῖες ιδιότητες ὥστε νά ἀποπλανήσῃ ὄχι μόνον ἀφελεῖς ἀλλά εἰ δυνατόν καί συνετούς, πρέπει νά ἐπιστρατεύσῃ ὑπερφυσικές ἐνέργειες πού συνήθως φανερώνουν τό θεῖον. Κάτι τέτοιον τῇ συνδρομῇ τοῦ σατανᾶ θά μεθοδεύσῃ καί οὗτος ὁ ἀντικείμενος ἔστω καί φανταστικά, διότι κατά τόν Παῦλον ὅλα αὐτοῦ τά κ-

νήματα θά εἶναι «κατ' ἐνέργειαν τοῦ σατανᾶ ἐν πάσῃ δυνάμει καί σημείοις καί τέρασιν ψεύδους»⁴². Ὁ Παῦλος ἀποκαλύπτει στούς Θεσσαλονικεῖς κάποιο σχετικό σημεῖο πού ἄλλοτε τούς εἶπε προφορικά, σέ μᾶς ὁμῶς δυστυχῶς μένει ἄλυτον ὅσο καί ἂν οἱ Πατέρες προσπάθῃσαν νά ἐπιλύσουν. «Οὐ μνημονεύεται ὅτι ἔτι ὦν πρὸς ὑμᾶς ἔλεγον ὑμῖν;» Ποῖον τό λεγόμενον; «Καί νῦν τό κατέχον οἴδατε, εἰς τό ἀποκαλυφθῆναι αὐτόν ἐν τῷ ἑαυτοῦ καιρῷ· τό γάρ μυστήριον ἤδη ἐνεργεῖται τῆς ἀνομίας· μόνον ὁ κατέχων ἄρτι ἕως ἐκ μέσου γένηται»⁴³. Ποῖον ἦτο τό πρόσωπον ἡ ἡ δύναμις πού ἐμπόδιζε τήν παρουσίαν τοῦ Ἄντιχρίστου ἵσως νά γνώριζαν τῇ προφορικῇ ὑποδείξει τοῦ Παύλου οἱ μαθηταί του καί ἐπομένως ὁμιλεῖ συνεσκιασμένα τότε γιά λόγους ἀσφαλείας ἐκ τῶν κρατούντων.

Γιά τό «κατέχον», ποιό εἶναι εἴτε πράγμα εἴτε πρόσωπον πού ἐμπόδιζε καί ἐμποδίζει τήν παρουσίαν τοῦ ἀνόμου πού ἤδη μᾶς ἀπασχολεῖ, οἱ ἐρμηνεῖες πού συνήθως ἔδιδαν οἱ σχολιασταί τῆς Ἀποκαλύψεως ἐναλλάσσονται σέ διάφορες ὑποθέσεις. Κυρίως ὁμῶς στήν προκειμένην περίπτωσιν συμπεραίνεται ὑπό τῶν πλείστων, ὅτι ἡ κατέχουσα δύναμις ἦτο ἡ Ρωμαιοκρατία, τῆς ὁποίας ἡ κατάργησις θά εἶναι ἕνα στοιχεῖον τῆς παρουσίας τοῦ ἀνόμου. Ἐάν τοῦτο ἐκληφθῇ ὡς κάτι τό ἀξιοπρόσεκτον τότε μπορούμε νά ἰδοῦμε τήν περί Ρωμαιοκρατίας ὑπόθεσιν σέ δύο μορφές. Τήν μίαν ὡς πρὸς τήν τότε ἐποχὴν πού ἡ Ρώμη σάν κοσμοκράτειρα ἐξουσίαζε τό πλεῖστον τοῦ γνωστοῦ κόσμου καί μάλιστα στίς ἡμέρες πού ὁ Παῦλος ἔγραφε τίς ἐπιστολές, καί τήν ἄλλην ὡς πρὸς τήν μορφήν τῆς μετὰ ταῦτα Βυζαντινῆς καί ἐν συνεχείᾳ Εὐρωπαϊκῆς κυριαρχίας πού καί σήμερον θεωρεῖται ἐπικρατοῦσα. Ἄν κάτι τέτοιον δικαιούμεθα νά ψηλαφήσωμεν θά εὐρωμεν σύμφωνες τίς ἀποκαλύψεις μεμονωμένων Πατέρων μᾶς πού διασαφηνίζουν ὅτι στίς ἡμέρες τοῦ Ἄντιχρίστου θά ἔχη μαρνανθῇ καί ἐκλείψῃ ὁ εὐρωπαϊκός πολιτισμός καί ἐ-

πικράτεια. Μόλις καί είναι χρεία νά τονίσωμεν ὅτι τά διάφορα ἀνασταλτικά αἴτια πού προβάλλονται εἰς ὄλον τό μῆκος τῆς ἱστορίας τῶν γεγονότων δέν εἶναι αὐτοπρόβλητα ἢ αὐτοδύναμα, πού μποροῦν νά προκαλοῦν τόν φόβο στούς πιστούς ἀλλά εἶναι ὄργανα τῆς πανσόφου καί πανσωστικῆς τοῦ Θεοῦ προνοίας πού κυβερνᾷ τά πάντα ἐν τῇ ἀπολύτῳ Αὐτοῦ δυνάμει καί κυριότητι καί ἐπιτρέπει αὐτήν τους τήν παρουσία στόν καιρόν πού Αὐτός ἔταξε γιά τά θεοπρεπῆ του σχέδια καί σκοπούς. Τοῦτο σημειώνομεν γιά νά κατασιγᾶσωμεν τόν ἐγειρόμενον θόρυβον στούς πιστούς πού ἡ λέξις «Ἀντίχριστος» ἢ «Συντέλεια» ἢ «Δεινά» προκαλοῦν τήν φρίκην καί τόν φόβον.

Συνεχίζομεν καί πάλιν τήν Παῦλειον ἀποκάλυψιν λέγουσαν οὕτως: «τό γάρ μυστήριον ἤδη ἐνεργεῖται τῆς ἀνομίας». Ἡ λέξις μυστήριον φανερώνει ὅτι δέν πρόκειται περί συγκεκριμένου προσώπου ἢ πράγματος ἀλλά περί τοῦ συνόλου τῆς φαυλότητος καί διαστροφῆς τῶν διαφόρων ὀργάνων τοῦ Σατανᾶ στήν ἱστορία, ἀφοῦ καί ὁ Εὐαγγελιστής Ἰωάννης ἀπεκάλεσεν τοὺς τοιοῦτους ὡς ἀντιχρίστους πού σάν πρόδρομοι τοῦ ἱστορικοῦ τούτου ἀπατεῶνος ἐκδηλώνουν τήν ἰδίαν κακότητα, ἕως ὅτου ἡ πληρεστέρα μορφή καί ἐνσάρκωσις πάσης κακουργίας καί ἀνομίας θά ὀλοκληρωθῇ στήν ἐπ' ἐσχάτων παρουσίαν του. Καί πάλιν ὁμως τό γριφῶδες ρῆμα τοῦ Παύλου μᾶς κρατᾷ σέ ἀπορία: «μόνον ὁ κατέχων ἄρτι ἕως ἐκ μέσου γένηται».

Τό ἐνδιαφέρον ἐν συνεχείᾳ πού μᾶς ἐπισημαίνει ὁ Παῦλος εἶναι ἡ ποιότης τοῦ ἐρχομένου ψευδοθεοῦ εἰς τοὺς ρόλους πού θά ὑποδυθῇ πού εἶναι ἡ παρουσία ὄλων του τῶν λόγων καί τῶν κινήσεων «κατ' ἐνέργειαν τοῦ σατανᾶ ἐν πάσῃ δυνάμει καί σημείοις καί τέρασι ψεύδους». Ἀλλά ρῦσαι ἡμᾶς, Χριστέ Βασιλεῦ, ἀπό τοιαύτης ἀπάτης καί δόλου. Διερωτᾶται κανεῖς πῶς θά ἀντιμετωπίσουν οἱ ἄνθρωποι μίαν τέτοιου εἴδους κατάστασιν καί

μέ ποῖα κριτήρια θά διαχωρίσουν τήν ἀλήθεια ὥστε νά μή παρασυρθοῦν. Ἡ Γραφή μᾶς προαναγγέλει ὅτι τόσον ὀργανωμένον θά εἶναι τό κακό στήν γενικότητα του πού σχεδόν θά παραπλανοῦνται καί οἱ συνετοί. Ἐάν καί κατά τήν διασάφησιν τοῦ Παύλου θά εἶναι ὄλη ἡ δραστηριότης τοῦ ἀπατεῶνος «ἐν πάσῃ δυνάμει καί σημείοις καί τέρασι ψεύδους» καί ἐπομένως μόνον κατά παρουσίαν καί ἐνέργειαν τοῦ σατανᾶ, πῶς λέγω δέν θά ἀντιληφθοῦν οἱ ἄνθρωποι τήν ἀπάτην καί πῶς θά παρασυρθοῦν; Ὁ Παῦλος πάλιν ἀναφέρει περί τῶν μελλόντων νά πλανηθοῦν καί τό γιατί θά πάθουν αὐτό. «Τοῖς ἀπολλυμένοις ἀνθ' ὧν τήν ἀγάπην τῆς ἀληθείας οὐκ ἐδέξαντο εἰς τό σωθῆναι αὐτούς»⁴⁴. «Τοῖς ἀπολλυμένοις», λέγει, ἄραγε ὑπάρχουν προορισμένοι γιά ἀπώλειαν; Ἀσφαλῶς ὄχι καί αὐτό ἀντίκειται στόν σκοπόν τῆς δημιουργίας καί σχέσεως τοῦ Θεοῦ πρός τά κτίσματά Του. Τί ἄρα ἐννοεῖ μέ τόν ὄρον «ἀπολλυμένοις» ὁ χρησμός αὐτός τῆς ἀποκαλύψεως; Δέν εἶναι ἄλλο παρά ἡ γενική ἐξαθλίωσις τῶν μελλόντων νά πλανηθοῦν ὅπως ἐν συνεχείᾳ ἀναφέρεται. «Ἀνθ' ὧν τήν ἀγάπην τῆς ἀληθείας οὐκ ἐδέξαντο... διά τοῦτο πέμψει αὐτοῖς ὁ Θεός ἐνέργειαν πλάνης εἰς τό πιστεῦσαι αὐτούς τῷ ψεύδει, ἵνα κριθῶσι πάντες οἱ μή πιστεύσαντες τῇ ἀληθείᾳ, ἀλλά εὐδοκήσαντες τῇ ἀδικίᾳ»⁴⁵. Εἰς ἄλλην του περικοπήν ὁ Ἀπόστολος τῶν ἐθνῶν ἀναφέρει σαφέστερα περί τοῦ τρόπου τούτου τῆς ἐπιρροῆς τά ἐξῆς: «Καί καθὼς οὐκ ἐδοκίμασαν τόν Θεόν ἔχειν ἐν ἐπιγνώσει, παρέδωκεν αὐτούς ὁ Θεός εἰς ἀδόκιμον νοῦν, ποιεῖν τά μή καθήκοντα»⁴⁶ καί ἀνωτέρω λέγει «διότι γνόντες τόν Θεόν οὐχ ὡς Θεόν ἐδόξασαν ἢ εὐχαρίστησαν, ἀλλ' ἐματαιώθησαν ἐν τοῖς διαλογισμοῖς αὐτῶν, καί ἐσκοτίσθη ἡ ἀσύνετος αὐτῶν καρδιά φάσκοντες εἶναι σοφοί ἐμωράνθησαν»⁴⁷. Ἐάν καί πάλιν κατά τόν Παῦλον «ἀποκαλύπτεται γάρ ὀργή Θεοῦ ἀπ' οὐρανοῦ ἐπί πᾶσαν ἀσέβειαν καί ἀδικίαν ἀνθρώπων τῶν τήν ἀλήθειαν ἐν ἀδικίᾳ κατεχόντων, διότι τό

γνωστόν τοῦ Θεοῦ φανερόν ἐστιν ἐν αὐτοῖς»⁴⁸, τότε φαίνεται ὅτι ἕκαστος ἐφ' ἑαυτοῦ του καθιστᾷ τὸν ἑαυτὸν του δεκτικὸν τῆς πλάνης ἢ μὴ, ἀναλόγως τῆς δικῆς του ζωῆς καὶ πεποιθήσεως.

Ἡ μερική διαπλάτυνσις τοῦ θέματος αὐτοῦ δὲν νομίζω νὰ ἀπάδη σ' αὐτὴν τὴν θέσιν ἐπειδὴ πολλά ἐρωτήματα προκύπτουν περὶ τοῦ τρόπου τῆς θείας προνοίας καὶ τῆς ἐλευθερίας τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἀκόμη τῆς δυνάμεως καὶ ἐπιβολῆς τοῦ κακοῦ. Στό δικό μας θέμα λέγομεν ὅτι καὶ αὐτός ὁ Ἄντίχριστος μέ τά τρομερά ἰδιώματα πού περιγράφομεν, οὐδεμίαν ἐξουσίαν ἔχει ἀφ' ἑαυτοῦ, οὔτε αὐτός οὔτε ὁ πατήρ καὶ ὁ διδάσκαλός του διάβολος· διότι, ἐάν εἶχαν ἐξουσίαν, δὲν θά περίμεναν καιρούς καὶ περιστάσεις καὶ ὄργανα καὶ μέσα, ἀλλὰ σύντομα καὶ ἐξ ἀρχῆς θά πραγματοποιοῦσαν τοὺς φονικούς των σκοποὺς ἔχοντες πάντοτε ἔτοιμην πρὸς τοῦτο τὴν προαίρεσιν. Τὴν παρουσίαν τοῦ Ἄντιχρίστου μόνον ὁ Θεὸς ἐπιτρέπει καὶ σέ χρόνον καὶ σέ χῶρον καὶ σέ ἔκτασιν παίρνοντας τίς ἀφορμές ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων τὴν προαίρεσιν· «δῶψοι σοὶ Κύριος κατὰ τὴν καρδίαν σου καὶ πᾶσαν τὴν βουλήν σου πληρῶσαι»⁴⁹.

Μέ ὅσα προαναφέραμεν στίς ἐπιστολές τοῦ Ἀποστόλου Παύλου καταφαίνεται ὅτι ὁ ἠθικός νόμος δὲν εὐρίσκεται ἐξω ἀπὸ τὸν Θεόν σάν κάτι οὐδέτερον ἀλλ' εἰς μέν τὸν Θεόν εἶναι θέλημα καὶ βουλή, στά λογικά ὄντα ὁμοῦς εἶναι χρέος καὶ τρόπον τινά σύστασις. Ἐάν τά λογικά ὄντα θελήσουν νὰ ἀποστατήσουν ἀπὸ τοὺς κανόνας τῆς ἠθικῆς, ἔχουν δικαίωμα σάν ἐλεύθερα νὰ ἐκλέξουν ὅ,τι προτιμοῦν. Νὰ συνεχίσουν ὁμοῦς τὴν πνευματικὴν τους ὄντοτητα στοὺς ὄρους τῆς φύσεώς τους εἶναι ἀδύνατον, διότι κατὰ μετοχήν ἔχουν ὄχι μόνον τό εἶναι καὶ τό εὖ εἶναι ἀλλὰ καὶ τό ὑπὲρ εὖ εἶναι στό τέρμα τοῦ προορισμοῦ τους. Ὅλα αὐτά δὲν ὑφίστανται διὰ τῆς ἀνθρωπίνης ἐπινοίας καὶ δραστηριότητος, ἀλλὰ ἐκ τῆς δημιουργικῆς καὶ

συνεκτικῆς τοῦ Θεοῦ οἰκονομίας, συνεργούντων καὶ τῶν ὄντων μέσω τῆς φυσικῆς τους δραστηριότητος καὶ κινήσεως. Ὁ ἠθικός νόμος «περικτικὰ» εἶναι ἡ ἔμμομή τῶν λογικῶν ὄντων στήν φυσικὴν τους θέσιν καὶ στήν μετὰ τοῦ Δημιουργοῦ σχέσιν καὶ ἐπαφήν, ὅποταν ἀπρόσκοπτα ὀρθοπραγοῦν καὶ φθάνουν στόν ἀπόλυτόν τους προορισμόν πού ἐξ ἀρχῆς ἐτάχθησαν. Νὰ λοιπόν πού συνίσταται ἡ ἀποπλάνησις τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τὴν ἀλήθειαν καὶ ἡ αὐθάδης παρουσία τοῦ κακοῦ καὶ αὐτὴ ἡ τυραννία του. Ὁ ἄνθρωπος γνωρίζει τό καλόν καὶ κατὰ φύσιν ἐκ τοῦ νόμου τῆς συνειδήσεως καὶ ἐπίκτητα ἐκ τοῦ Εὐαγγελίου, τό ἀποβάλλει ὁμοῦς ἀπὸ ραθυμίαν ἢ ἀδυναμίαν, ἀπὸ τίς κακές του ὀρέξεις καὶ ἐπομένως φθάνει σέ πόρωσιν καὶ ἀναισθησίαν ὅπως ἀναφέρει καὶ ἡ Γραφή· «ἀσεβῆς ὅταν φθάσει εἰς βάθη κακῶν καταφρονεῖ». Αὐτὴν λοιπόν τὴν τύφλωσιν τῆς ψυχῆς περιγράφει ὁ Παῦλος ὅπως προαναφέραμεν «ὡς ἐνέργειαν πλάνης» καὶ παραδοχήν τοῦ ψεύδους ὡς ἀληθείας. Ἡ ἐκούσια πτώσις τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τοῦ φυσικοῦ καὶ ἠθικοῦ νόμου στό κράτος τῆς ἀμαρτίας εἶναι ἡ παντελής ἀποκοπή του ἀπὸ τὸν Θεόν καὶ ἡ προσχώρησις του στό κράτος καὶ στήν πλάνην τοῦ σατανᾶ πού τὸν ἐξουσιάζει καὶ τὸν μεταμορφώνει σέ ὄργανον ἀπωλείας. Στὴν θέσιν ἢ μᾶλλον πτώσιν αὐτὴν ὅταν φθάσῃ ὁ ἀσεβῆς ἄνθρωπος ἐφαρμόζεται ὁ λόγος τοῦ Ἀποστόλου· «κατὰ δέ τὴν σκληρότητά σου καὶ ἀμετανόητον καρδίαν θησαυρίζεις σεαυτῶ ὄργην ἐν ἡμέρα ὄργης καὶ ἀποκαλύψεως δικαιοκρισίας τοῦ Θεοῦ»⁵⁰. Ἡ «ἀδικία» πού ἀναφέρεται εἶναι ἡ ἔχθρα τῆς ψυχῆς κατὰ τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Του θελήματος καὶ ἡ ἔμμομη προτίμησις τοῦ ἀντίθεου καὶ ἀντίχριστου φρονήματος, ἡ ὀριστικὴ πλέον πτώσις.

Ἐπανερχόμενοι καὶ πάλιν στόν εἰρμόν τῆς διηγήσεως μας ἀναφέρομεν καὶ περὶ τοῦ ἀδόξου καὶ ὀλοσχεροῦς τέλους τοῦ τολμηροῦ σφετεριστοῦ. «Ὅν ὁ Κύριος ἀναλώ-

σει τῷ πνεύματι τοῦ στόματος αὐτοῦ καί καταργήσει τῇ ἐπιφανείᾳ τῆς παρουσίας αὐτοῦ». Ὁ φαντασθεῖς ἰσοθεΐαν καί ψευδῶς διά τῶν ἀπατηλῶν του σημείων παριστάνων τόν Θεόν δέν ἀντέχει στήν παρουσίαν καί ἐπιφάνειαν τοῦ Κυρίου μας. Ὁ πανσθενουργός τοῦ Θεοῦ καί Πατρός Λόγος δι' ἑνός καί μόνου ἐμφυσήματος συντρίβει καί ἀφανίζει ὅλον τό συγκρότημα τοῦ ψεύδους καί τοῦ κακοῦ μετά τῶν δημιουργῶν καί συνεργῶν του. Περί τῆς ἐπ' ἐσχάτων παρουσίας τοῦ Κυρίου μας καί τῆς συντριβῆς τοῦ διαβόλου καί τῶν συνεργῶν αὐτοῦ ἀναφέρει σαφῶς καί ἡ Παλαιά Διαθήκη καί μάλιστα οἱ προφῆτες Δανιήλ καί Ἡσαΐας.

